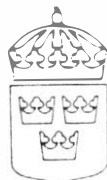

Motion till riksdagen

1989/90:N24

av Per Westerberg m.fl. (m)

med anledning av proposition 1989/90:51
om statlig medverkan vid finansiering av ett
civilt flygplansprojekt vid Saab-Scania AB

Mot.
1989/90
N24-27

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar medel för statens medverkan till finansieringen av Saab-Scantias nya flygplansprojekt – SAAB 2000 – med mellan 1 050 och 1 200 miljoner kronor. Dessa medel skall utbetalas mellan 1989 och 1993. I gengäld gör Saab-Scania dels vissa utfästelser beträffande produktionen av SAAB 2000, dels beträffande annan tillverkning inom koncernen. Bl.a. garanterar Saab-Scania nya sysselsättningstillfällen i Malmö och Karlskrona, samt att nyinvesteringar inom lastbilstillverkningen till två tredjedelar kommer att ske i Sverige.

I propositionen framhålls också att det finns en koppling mellan detta projekt och Saab-Scantias framtida förmåga att bibehålla militär produktion inom flygdivisionen.

Likväl framhålles i propositionen att lånet sker på kommersiella grunder och att avtalet inte innehåller några subventioner. Staten erhåller rätt till royalty-betalningar på varierande procentsatser av flygplanens försäljningspriser fr.o.m. plan nr 31 till nr 500, dock längst till år 2014 liksom royalty på reservdelsleveranser fram till samma år.

Den konstruktion med s.k. villkorslån kopplat till en royalty-rättighet påminner om hur Industrifonden finansierar utvecklingsprojekt. En helt motsvarande möjlighet för företaget att erhålla privat finansiering genom villkorslån är med gällande lagstiftning inte möjlig.

Det är givetvis inte möjligt att i förväg säga om SAAB 2000 kommer att vara så framgångsrikt att staten får igen utbetalda medel.

Ett test på om detta kan betraktas som ett kommersiellt avtal var om privata intressenter var villiga att bidra till Saab-Scantias finansiering på samma villkor. En sådan omedelbar jämförelse kan dock inte ske eftersom det nu föreliggande avtalet, som ovan nämnts, innehåller en del element, bl.a. i form av arbetsmarknadspolitiska åtaganden, som inte är relevanta för privata aktörer.

Principiellt är det dock felaktigt att staten engagerar sig i vanliga företag såsom ägare eller långivare. Att detta engagemang sker på helt kommersiella villkor gör det inte mer försvarbart.

Även om det nu föreliggande avtalet inte med nuvarande utformning skulle attrahera privata kapitalplacerare är vi övertygade om att Saab-Scania AB i sig skulle kunna finansiera SAAB 2000 utan statlig medverkan. Av flera

skäl kan emellertid företaget knappast nu, efter att ett preliminärt avtal slutits med staten, vända sig till den normala kapitalmarknaden. Riksdagen bör därför acceptera den av regeringen föreslagna statliga finansieringen. Även med tanke på de pågående överläggningarna mellan staten och Industrigruppen JAS bör avtalet accepteras. Det är av stor vikt för Sverige att en militär flygindustri kan bibehållas.

Samtidigt är det viktigt att avtalet inte framtvingar investeringar inom Saab-Scania AB som inte är kommersiellt välgrundade. Varken flygdivisionen eller de andra delarna av koncernen har förutsättningar att i längden bära bördan av felaktiga investerings- och lokaliseringsbeslut. Vi förutsätter att de utfästelser företaget gjort är rimliga utifrån företagets utgångspunkt.

Såsom avtalet är skrivet kan staten komma att ända till år 2014 erhålla royalty-inkomster från försäljning av flygplan och reservdelar. Om några år kommer marknaden att mycket bättre än i dag kunna bedöma framtidsutsikterna för projekt SAAB 2000. Staten kan då, inom ramen för den systematiska plan för försäljning av statens kommersiella intressen som vi i andra sammanhang föreslagit, avyttra rätten till de framtida royalty-inkomsterna till intressenter på kapitalmarknaden. Staten kan därigenom efter enbart några år återfå utlagda medel, samtidigt som statens indirekta roll som intressent inom Saab-Scania AB kan upphöra.

Regeringen bör också utreda möjligheter för företag att erhålla villkorsslån från privata långgivare på samma sätt som lån kan erhållas från staten och statliga organ som Industrifonden.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statens medverkan såsom ägare eller finansierare av normala företag eller företagsprojekt,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om framtida avyttrande av statens rätt till royalty-inkomster från SAAB 2000,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av möjligheterna för företag att erhålla villkorsslån från privata intressenter i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 27 november 1989

Per Westerberg (m)

Nic Grönvall (m)

Karin Falkmer (m)

Stig Bertilsson (m)

Gunnar Hökmark (m)

Lars Ahlström (m)

Bertil Danielsson (m)